

Norges Jeger-
og Fiskerforbund

Den Norske Turistforening

Bremangerlandet vindkraftverk – Høring av søknader om utsatt frist for idriftsettelse

NVE ref. 200708328

Bremangerlandet Vindpark AS (BVAS) har søkt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om utsatt frist for idriftsettelse av Bremangerlandet vindkraftverk fra 1.9.2022 til 31.12.2025 og forlenget varighet på konsesjonen. De underskrivende organisasjonene takker for muligheten til å gi innspill i saken.

Vår innstilling

Vi mener at NVE ikke bør gi utsatt frist for idriftsettelse til Bremangerlandet vindkraftverk. Kraftverket har ikke blitt realisert innen fristen da kommunen ikke ønsker å gi dispensasjon fra gjeldende arealplan. Saken har drøyd ut i tid fordi utbygger har prøvd samme sak flere ganger for kommunen, og da utbygger også har prøvd å få gjennomslag gjennom statlig arealplan¹. Saken om Bremangerlandet kraftverk har pågått siden 2009. Vi ønsker å peke på at Bremangerlandet vindkraftverk er et kron eksempelpå feilene som ble gjort i den norske vindkraftutbyggingen; feilene som førte til full stopp i konsesjonsbehandlingen av vindkraft i 2019. Konsesjonsbehandlingen av Bremangerlandet vindkraftverk er basert på et utilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og svært mangelfulle utredninger om fugl, flaggermus og naturtyper. Vi mener at NVE må avslå selskapets søknad om fristutsettelse. Det er vår tolkning at stortingsflertallet ikke ønsker at forvaltningen skal gi fristutsettelser til upopulære prosjekter hvor det ikke ligger an til at prosjektet vil bli realisert innen overskuelig fremtid.

¹ <https://www.nrk.no/vestland/vindkraftmotstandarar-jublar-etter-at-departementet-sa-nei-til-a-overstyre-kommunen-1.15188758>

Fristutsettelse av vindkraftverk - gjeldende praksis

Stortinget vedtok i anmodningsvedtak av 19. juni 2020 å be regjeringen om å ikke gi utsatt frist for vindkraftverk med gyldig konsesjon ut over 31.12.2021. I svar fra Terje Aasland på skriftlig spørsmål fra Birgit Oline Kjerstad (Dokument nr. 15:2336 (2021-2022)) blir det avklart at Bremangerlandet vindkraftverk ikke er direkte berørt av dette vedtaket, da Bremangerlandet vindkraftverk har gyldig konsesjon utover denne fristen. **Statsråden presiserer samtidig at hensynene som ligger bak anmodningsvedtaket**, og hvordan disse skal forstås (Innst. 9 S (2020-2021)) med tanke på betydningen av vertskommunene sin innstilling, **skal veie tungt i alle saker om utsatt frist**. Statsråden uttaler også at søknader om utsatt frist for idriftsettelse må underlegges en konkret vurdering i det enkelte tilfellet.

I Innst. 9 S (2020-2021) kan vi lese at et flertall av energi- og miljøkomiteens medlemmer støtter regjeringens vurdering av forvaltningsskjønnet i oppfølgingen av anmodningsvedtak av 19. juni 2020. Flertallet i komiteen støtter vurderingen om at stortingsflertallet ikke hadde som intensjon å stoppe vindkraftanlegg som er sterkt ønsket av vertskommunen, og der forsinkelsen skyldes forhold utenfor konsesjonærens kontroll.

Da Bremangerlandet vindkraftverk *ikke* er sterkt ønsket av vertskommunen, og forsinkelsen skyldes nettopp at kommunen ikke gir dispensasjon fra gjeldende arealplan, er det vår tolkning at dette er akkurat en slik sak hvor stortingsflertallet *ikke ønsker* at fristforlengelse skal gis.

Vi syns også det er relevant å vise til vedtaket som nylig ble fattet for Skorveheia vindkraftverk. Olje- og energidepartementet stadfestet 7. april 2022 NVEs vedtak om å ikke gi utsatt frist for idriftsettelse for dette vindkraftverket. Selskapets begrunnelse for ønske om utsatt frist ble begrunnet blant annet på grunn av manglende planavklaring lokalt. En annen begrunnelse for søknaden var at saksbehandling i stat og kommune hadde tatt lang tid. Disse årsakene ble ikke godkjent som "force majeure" av OED. OED fremhever i sitt vedtak at vindkraftverk ikke kan bygges i strid med kommunale planer, ettersom Flekkefjord kommune er negativ til fristforlengelse og det ikke ligger an til snarlige endringer i planstatusen. Det foreligger etter departementets vurdering derfor ingen utsikter til at vindkraftverket faktisk kan realiseres. Søknaden ble derfor avslått.

Saken ved Skorveheia er etter vår forståelse svært lik Bremangerlandet, og utfallet av søknaden om driftsutsettelse ved Skorveheia bør derfor få presedensvirkning for Bremangerlandet.

Juridisk vurdering av konsesjonsgyldigheten til Bremangerlandet vindkraftverk

I 2020 gikk Naturvernforbundet, BirdLife Norge, Den Norske Turistforeningen, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Friluftsliv, Sabima og WWF sammen for å kreve at vindkraftkonsesjonen på Bremangerlandet trekkes tilbake². Organisasjonene våre oversendte da en juridisk vurdering gjennomført av Tine Larsen hos Dæhlin Sand Advokatfirma AS til OED.

Den juridiske vurderingen finner at konsesjonen til Bremangerlandet bryter med lovverket på flere punkt og på bakgrunn av dette mener vi at konsesjonen må trekkes tilbake.

Larsens vurdering er at konsesjonen er ugyldig blant annet på grunn av utilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og dårlig utredning om fugl og naturtyper, ikke utredet konsekvenser for flaggermus, ikke utredet klimagassutslipp ved bygging i myrområde, og for dårlig utredet havn og atkomstløsning. Både samlet og hver for seg kan disse manglene ha hatt avgjørende betydning for vedtaket

Da konsesjonen til Bremangerlandet ble gitt, innrømmet Olje- og energidepartementet at kunnskapsgrunnlaget på fugl var dårlig, og departementet satte som vilkår i konsesjonen at utbygger skulle gjøre flere undersøkelser i etterkant. Men da ny kunnskap kom, og viste at millioner av fugler trekker gjennom området, var konsesjonen allerede gitt.

Vi har ikke mottatt svar på vårt brev med oversendelse av den juridiske anmodningen om omgjøringen av konsesjonen, men OED uttaler i brev til DNT 04.03.2021 at momentene i vår juridiske vurdering vil inngå i departementets klagesaksbehandling av den påklagde MTA-planen.

Naturverdiene i området – inngrepsfritt, terrengdekkende myr og millioner av trekkende fugler

Størsteparten av området er en del av et stort inngrepsfritt område fra «fjord til fjell», som er sjeldent på kysten av Sør-Norge. Området utgjør også en del av et stort storslått kystfjellplatå med næringskyst, og er det høyeste kystfjellplatået i Norge, samt det sørligste i Norge.

Området er i stor grad terrengdekkende myr (oseanisk nedbørsmyr), som er en rødlistet naturtype (Sårbar). Myrkomplekset i konsesjonsområdet er i overkant av 2000 daa stort. Miljødirektoratets veileder tilskriver terrengdekkende myrer på over 50 daa med intakt hydrologi høyest mulige verdi (A-verdi)³. Forskning på utbygging av vindkraft i terrengdekkende myr i Skottland peker på at slike myrer ikke lar seg restaurere etter endt konsesjonsperiode⁴. Når en myr blir drenert starter nedbrytingen av det organiske materialet, og dermed også klimagassutslippene, umiddelbart. En restaurering av myra vil hindre videre

² *Vindkraftkonsesjonen på Bremangerlandet må trekkes tilbake*, https://naturvernforbundet.no/energi/fornybar_energi/vindkraft/vindkraftkonsesjonen-pa-bremangerlandet-ma-trekkes-tilbake-article41198-121.html

³ "Kystmyr" side 24 <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/naturkartlegging/okologisk-grunnkart/faktaark---vatmark.pdf>

⁴ *Calculating carbon budgets of wind farms on Scottish peatlands* (Najak, 2010) http://pixelrauschen.de/wbmp/media/map04/map_04_09.pdf

nedbryting, men kan ikke kompensere for alle klimagassutslippene som allerede har funnet sted.

Ved hjelp av radar har man de siste årene fått ny og bedre kunnskap om fugletrekket på Vestlandet, og at mange av fuglene flyr i høyder som gjør de utsatte for kollisjoner med vindkraftverk. Ved Guleslettene fløy fuglene mellom 0- 300 meter over bakken, ved Bremangerlandet i gjennomsnitt noe høyere. Man har påvist at store mengder fugler på Frøya, Bremangerlandet og Guleslettene trekker over land, også i områder der det allerede er gitt vindkraftkonsesjoner. Trekket er mest intensivt om natten, og Fylkesmannen i Vestlandet anslår at det på Bremangerlandet trekker flere millioner fugler over planområdet til vindkraftverket. Området har dermed en sentral økologisk funksjon, og et vindkraftverk her vil være i strid med overordnet arealplanlegging for å beskytte trekkende arter, noe Norge er forpliktet til etter Bonn-konvensjonen. Verdens naturvernunion (IUCN) lanserte tidlig i 2021 en ny veileder⁵ som diskuterer hvordan vindenergi og solcellepaneler kan bygges med hensyn til biomangfold og økosystemtjenester. Veilederen er ment å være global der den sammenfatter allerede kjent kunnskap og vedtatte retningslinjer i ulike konvensjoner.

⁵ *Mitigating Biodiversity Impacts Associated with Solar and Wind Energy Development: Guidelines for Project Developers*
<https://programs.wcs.org/library/doi/ctl/view/mid/33065/pubid/DMX3947100000.aspx>

Avslutning

Vi takker for muligheten til å bidra til denne prosessen. Vi håper at våre innspill vil bli tatt til etterretning og vi utdyper gjerne våre innspill i et møte dersom det er ønskelig.

Truls Gulowsen
Leder
Naturvernforbundet

Kjetil Solbakken
Generalsekretær
BirdLife Norge

Ingegjerd Meyer
Fagrådgiver naturmangfold
Naturvernforbundet

Siren S. Juliussen
Rådgiver, naturforvaltning
DNT

Ragnhild Waagaard
Leder klima og energi
WWF Verdens naturfond

Peter Øygaard Oma
Friluftsfaglig rådgiver
Norsk Friluftsliv

Maja Aarønæs
Gruppeleder politikk
Sabima

Øyvind Fjeldseth
fiskekonsulent
Norges Jeger- og Fiskerforbund